

Prei

Vandaag helpt Klaas Douma op Ús Hôf om jonge preitjes te planten. Het is topdrukte in deze maanden: veel is al oogstbaar en de rest groeit als een razende met deze temperaturen en hoeveelheden vocht. Dat vraagt veel werk - en dan staan er nog kratten vol jonge plantjes die meer ruimte willen. „Die prei had allang in de grond gemoeten”, zegt hij, en draait ter illustratie het krat met jonge preiplantjes om. De wor-

teltjes steken er ver uit en zijn in elkaar gekluwd. „Ik krijg ze er niet zomaar meer uit, ik moet ze er van de onderkant af voorzichtig uitduwen met een stokje.”

Maar dat geeft niet zoveel bij prei, dat gewas kan tegen een stootje. Terwijl Michel met een plantstok diepe gaten in de grond maakt met een centimeter of vijftien tussen elk gat, gaat Klaas erachteraan: in elk gat stopt hij één preiplantje dat zo'n

beetje op potlooddikte is. Hij laat de plantjes gewoon scheef en los in de plantputjes staan. „Die gaten waaien vanzelf dicht, zegt Michel.” Zo'n plantgat kan gerust 20 centimeter diep zijn. Want hoe verder het preiplantje in de grond steekt, hoe groter het witte schachtgedeelte van de prei wordt. Dat is zachter van smaak en structuur dan de knapperige maar soms vlezige groene uiteinden van de plant.

Klaas Douma is voorzitter van Ús Iten en helpt tussen de bedrijven door op Ús Hof.

Diksap koop je gewoon samen

Een voedselcoöperatie opzetten mag simpel lijken maar het is een ingewikkelde zoektocht gebleken. Ús Iten heeft zijn eerste weken achter de rug. **Ria Kraa** **Simon Bleeker**

Kamer van Koophandel: is klaar. Bank: bijna geregeld. Betaalsysteem: wordt nog aan gewerkt. Statuten: in concept klaar. De voedselcoöperatie Ús Iten is op weg. Een paar weken na de officiële start kan voorzitter Klaas Douma al één ding constateren: er komt veel meer bij kijken dan hij ooit van tevoren had kunnen bedenken. Lokale producenten zoeken en ontmoeten en afspraken met hen proberen te maken, groothandels zoeken, de website bouwen en inrichten, aanlevering, opslag en afhaalmomenten regelen, tarieven voor lidmaatschap bepalen en natuurlijk kwaliteitscriteria bepalen. „Wat onze leden graag willen is samen biologische producten bestellen. Geen strenge club gelovigen hoor; als een boer nog aan het omschakelen is naar biologisch is dat ons goed genoeg. Als het maar zo veel mogelijk hier uit de buurt komt en we weten hoe het verbouwd en geproduceerd wordt.”

Het is maar goed dat het hier niet alleen gaat om kwaliteitsvoedsel

tegen een redelijke prijs, maar ook om een groep mensen die graag samen iets van de grond willen tillen en daar wat voor over hebben. Want van iedereen is een beetje inzet nodig. „Er zijn ook wel mensen die zeggen: ‘hé leuk, is wil best weleens wat komen kopen op zaterdag’, maar dát is dus niet de bedoeling”, zegt Klaas. „Dus dan vertel ik ze vriendelijk dat dat alleen kan als ze lid worden en dat er ook af en toe wat hand-en-spandiensten van hen worden verwacht. En daar heeft niet iedereen zin in en tijd voor.”

Maar voor dit beginstadium zijn de dik twintig leden waarmee ze begonnen zijn, genoeg, constateert Klaas tevreden. „Twee van hen weten alles van ICT, er zijn er een paar die verstand hebben van voorlichting en marketing, en die pakken dat dan ook meteen op.” Zo heel veel mensen heb je helemaal niet nodig om een coöperatie goed te laten draaien. „Als we er straks veertig hebben, hebben we een mooi clubje. Zo werkt in Amsterdam Vokomokum ook als een trein.”

Een zoektocht is het vinden van

Als een boer nog aan het overstappen is naar biologisch is dat voor ons goed genoeg

leveranciers en producenten gebleken. „In het beginstadium wilden we alles zelf doen maar er waren producenten die twijfelden of ze wel voldoende aan ons zou kunnen leveren, omdat ze ook al afspraken hadden met De Streekboer.” Dat initiatief verbindt producenten van veel verse producten en heeft algemene afzetpunten in Leeuwarden, Heerenveen en Sneek, plus nog veel afhaalpunten. Dus nu werken we samen. Via hen kopen onze leden de versproducten - met een eigen afhaalpunt bij Ús Hôf, en via onze eigen webshop kopen de leden houdbare producten bij twee groot-handels.”

Diksap

Die groothandels leveren natuurlijk niet één los pak rijst. Daarom maken de leden onderling afspraken over wie wat koopt. „Ik woon alleen, en voordat ik zes pakken rijst of haver-mout op heb...”, zegt Klaas, „Dus ik probeer met een paar mensen af te spreken en dan kopen we samen zes pakken. En een ander zet weer een berichtje op de site van 'ik ga diksap

kopen, doet er iemand mee?’” Zo komen de leden gezamenlijk al snel tot de vereiste hoeveelheden.

„D'r belde van de week trouwens ook nog iemand met een biologische appelboomgaard van driehonderd meter lang, Klaas!”, zegt Michel, die een paar meter verderop in de tuin aan het prei planten is. „In oktober oogstfeest!”

Michel probeert Ús Hof overigens niet meer dan zijdelings betrokken te laten zijn bij de coöperatie. „We zijn er wel mee aan het stoeien geweest hoe het moest: behartigen we met Ús Iten nu de belangen van de producent of die van de consument?” Precies gezegd is het nu zo, zegt Klaas: de coöperatie is geen inkooporganisatie maar behartigt de belangen van consumenten die graag samen biologische producten kopen. En dus staat Ús Hof formeel los van Ús Iten. Maar praktisch niet, want het komt natuurlijk goed uit dat Ús Iten zijn opslagruimte en afhaalpunt bij de zelfoogsttuin heeft, want daar komen ze sowieso hun groenten al oogsten. En nu dus ook andere leuke dingen doen.

Michel Pauluis

Wykein volgt Michel Pauluis (48), die samen met zijn vrouw Bregje de twee hectare land achter zijn woonboerderij in Sibrandabuoren exploiteert als zelfoogsttuin voor ongeveer 120 abonnees. www.ushof.nl